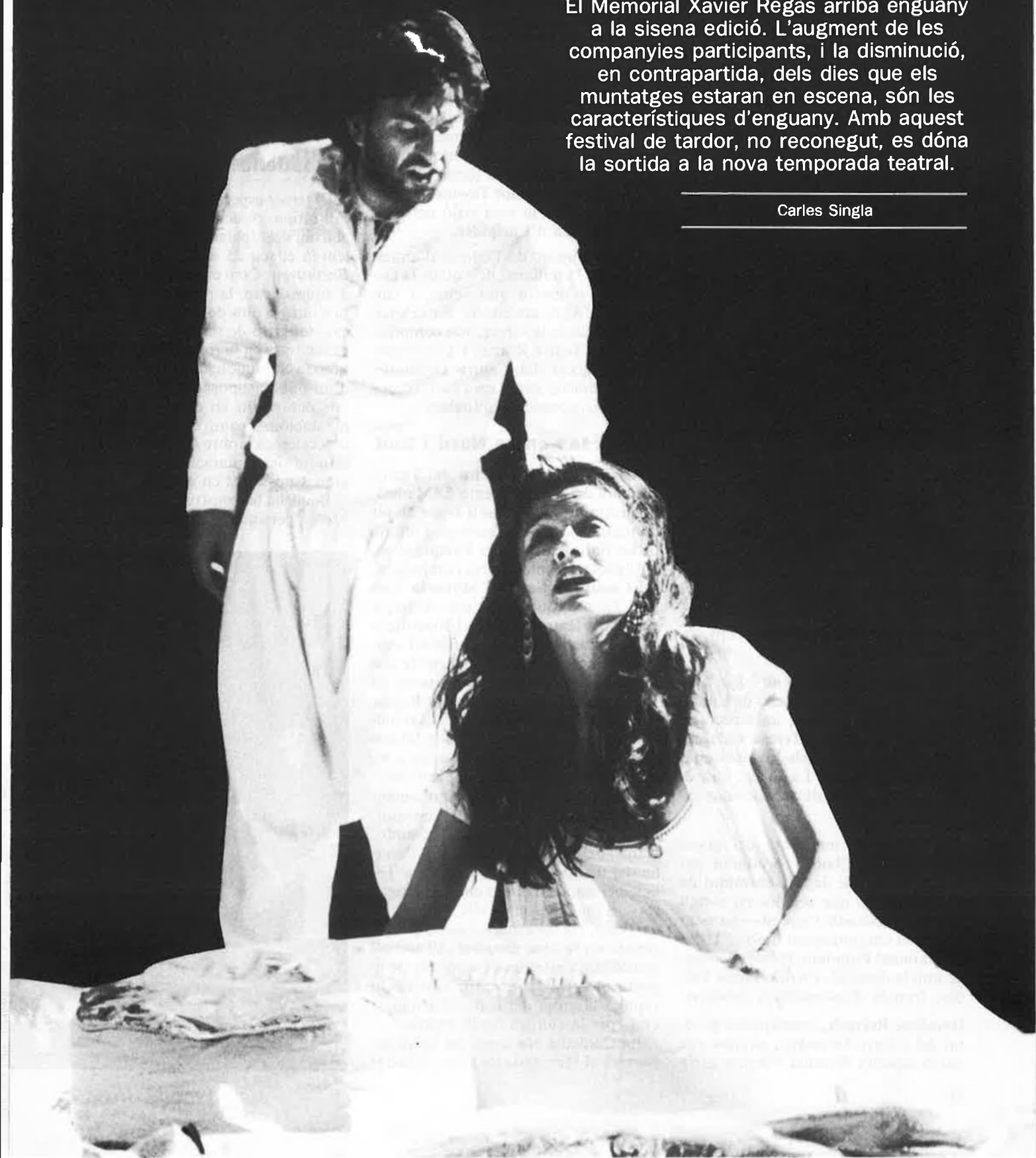

VI MEMORIAL XAVIER REGÀS

Amb la tardor, el teatre

El Memorial Xavier Regàs arriba enguany a la sisena edició. L'augment de les companyies participants, i la disminució, en contrapartida, dels dies que els muntatges estaran en escena, són les característiques d'enguany. Amb aquest festival de tardor, no reconegut, es dona la sortida a la nova temporada teatral.

Carles Singla

L’inici de la temporada de teatre a Barcelona ve marcat pel Memorial Xavier Regàs. Deu espectacles, repartits en tres locals, componen la programació d’aquesta sisena edició d’una cita anual continuadora dels Cicles de Teatre Llatí creats per Regàs al teatre Romea en ocasió de les Festes de la Mercè, fa vint-i-dos anys. Malgrat la manca d’una oficina estable i d’un criteri de programació definit, l’oferta del Memorial s’ha consolidat any rere any fins a convertir-se en una mena de festival de tardor que permet de presentar tant companyies de tot el món

Carlota Ikeda: «Utt».

com els nous muntatges de grups catalans i de l’Estat.

La presentació de *La nit* i *Bye bye, Beethoven*, nous espectacles de **Comediants** i **Joglars**, *Deliri*, un espectacle de **Gloria Rognoni** i **Teresa Calafell**, ajudant de direcció dels **Joglars** l’una, i membre del teatre La Claca, l’altra, componen l’oferta de produccions catalanes.

L’intercanvi, una obra del poeta francès **Paul Claudel** produïda pel **Centre Dramàtic de la Generalitat de Catalunya** —i que seguirà en cartell dins la temporada d’aquest— ha estat produïda conjuntament amb el **Théâtre National Populaire** francès i compta amb la direcció d’**Ariel García Valdés**, francès d’ascendència catalana.

Domènec Reixach, coordinador general del Centre Dramàtic, explica que «amb aquesta fórmula s’aconsegueix

combinar la producció nacional i el fet teatral internacional».

La representació internacional, la formaran una altra obra de Claudel, *Le soulier de Satin*, pel **Teatre Nacional de Chaillot**, que es podrà veure en dues parts o en sessió maratí; *Utt*, solo de ballet de la japonesa **Carlotta Ikeda**; *La fi d’Europa*, de **Janusz Wisniewsky**, un dels autors joves més representatius del teatre polonès, i *El caballero de Olmedo*, que oferirà la visió d’aquesta obra de **Lope de Vega** de la Comedia Nacional de Uruguai.

Finalment, *Calamity Jane*, serà una coproducció entre el **GAT** de l’Hospital i la companyia portuguesa **A Barraca**, i *Las Bacantes*, l’obra que inaugura el memorial, és al temps l’última producció de **Salvador Távora** i la **Cuadra de Sevilla** i la seva visió personal de la tragèdia d’**Eurípides**.

El pressupost de l’edició d’aquest any és de 75 milions, dels quals la Generalitat n’aporta vint-i-cinc, i cinquanta l’Ajuntament de Barcelona. L’aportació de la Generalitat comprèn, a més, el Teatre Romea i *L’intercanvi*, producció del **Centre Dramàtic**. L’Ajuntament, per la seva part, coprodueix l’espectacle dels **Joglars**.

Eurípides entre Nord i Sud

Miguel Narros, director del Teatro Espanol del Ayuntamiento de Madrid, va proposar a **Salvador Távora** de fer un muntatge de *Las Bacantes*, l’última de les obres escrites per **Eurípides**, en col·laboració amb la seva companyia, **La Cuadra de Sevilla** i **Manuela Vargas**. Távora, que es declara «al·lèrgic als textos teatrals densos i filosòfics» va acceptar el repte i, del treball conjunt, n’ha sortit aquest espectacle que representarà la segona participació de **La Cuadra** al Memorial Xavier Regàs.

Las Bacantes planteja, segons el mateix Távora, «quatre-cents anys abans de Crist, un debat que avui encara segueix carregat d’actualitat, ple d’interrogants i que només molt tímidament proclama el punt positiu del seu equilibri: el debat cultural nord-sud». L’inici del conflicte de l’obra es l’anada del déu de la vinya, Dionís, a Tebes, per imposar el seu culte i castigar els seus familiars, entre ells, Penteu, rei de Tebes, i la seva mare Agave, que no creuen en la seva divinitat. El treball resultant ha estat una conjunció de la poètica teatral de Salvador Távora i la riquesa literària del text d’Eurípides, units per la cultura mediterrània.

La Comedia Nacional del Uruguai portarà al Mercat de les Flors, entre el

17 i el 29 de setembre, la seva visió d’un dels clàssics més famosos de **Lope de Vega** i del *Siglo de Oro* castellà: *El Caballero de Olmedo*, una obra que gira a l’entorn del amor i la gelosia i la mort que pot desencadenar. La Comedia Nacional del Uruguai, fundada el 1947, el mateix any que el **Piccolo** de Milà o el **Théâtre National Populaire**, ha estat el centre de la producció teatral d’aquest país sud-americà i per ell han passat personalitats tan rellevants com **Margarita Xirgú**, que va residir a Montevideo els últims anys de la seva vida, **Josefina Díaz**, **Orestes Caviglia** o **José Estruch**, director de l’obra que es presentarà a Barcelona.

Boadella i la fi del món

El tercer espectacle a estrenar-se serà l’última creació d’**Albert Boadella**, al front dels **Joglars**, que aquest any celebren el seu 25 aniversari: *Bye bye, Beethoven*. Com en recents espectacles d’aquest grup, la representació sencera s’integra dins de la ficció. En aquest cas, un grup de militars soviètics, especialitzats en la representació dramàtica i la comunicació, expliquen davant d’un públic suposadament militar els fets ocorreguts en un camp d’experimentació. Al camp es realitzen proves d’acceleració sobre éssers humans per estudiar les mutacions socials i biològiques possibles en el futur.

Boadella ha construït l’espectacle sobre el personatge de l’obra *Laetius*,

A l'esquerra, *La Cuadra*; a la dreta, *Comediants*, amb «La nit». Baix, Teatr Nowy: «La fi d'Europa».

muntada el 1980, i hi fa una reflexió sobre la fi de la civilització actual, de la qual dona «una visió pessimista», segons ell. *Bye bye, Beethoven* marca una diferència important amb els espectacles precedents dels Joglars, perquè s'hi fuig de la farsa, de les referències a la realitat quotidiana i no hi ha ni un sol gag. Marcadament expressiionista, el text està al servei de la imatge; en ella, però, els actors han après rus per barrejar paraules d'aquesta llengua i de l'argot militar anglès, i tenir, al mateix temps, un so esclau a la parla.

L'obra, que en un principi s'havia de representar al Teatre Tívoli, a Barce-

lona, estarà en escena finalment al Condal, durant un mes i mig, de l'1 d'octubre al 15 de novembre.

Le Soulier de Satin, de **Paul Claudel**, serà l'obra de llarga durada d'aquest any. Durant les dues darreres edicions del Memorial Regàs hi ha hagut sengles obres que, per la seva monumentalitat, han estat representades en dues parts i en sessió maratí; el *Mahabharata*, de **Peter Brook** i la *Història de Norodom Sihanouk, rei de Cambotja*, del **Théâtre du Soleil**. Enguany, possiblement s'establirà el rècord de durada amb les quasi nou hores que dura *Le Soulier*. Estrenada el passat juliol com a obra estel·lar del Festival d'Avinyó, ha estat dirigida per **Antoine Vitez**, l'home que ha recuperat **Claudel** com a dramaturg, traient-li de sobre l'etiqueta d'autor catòlic amb què se l'havia arraconat. **Vitez**, poc conegut al nostre país, però amb un pes fonamental dins el teatre francès actual, ha arribat des de la seva formació comunista a un teatre d'experimentació en què ha aconseguit convertir en obres dramàtiques tota mena de situacions reals, d'un judici a un encontre entre mandatàris.

La sabata de setí es podrà veure al Mercat de les Flors, sencera, el 10 d'octubre i, per parts, els dies 5 i 7, la primera, i els dies 6 i 8, la segona. L'obra, una història d'amor situada a l'Espanya de començaments del segle XVII, travessa la seva trama argumental fins arribar a ser una exposició de la concepció del món del seu autor. **Antoine Vitez** l'ha comparada a una *Divina Comèdia* francesa.

També de **Paul Claudel** és *L'intercanvi*, la primera obra escrita per aquest autor i que serà l'última a

estrenar-se en el Memorial. Al mateix temps inaugurarà la temporada del Centre Dramàtic de la Generalitat. Amb només quatre personatges: el jove salvatge, l'actriu, l'esposa abandonada i el negociant calculador, que vénen a representar quatre aspectes d'un sol home, l'obra ha estat traduïda al català per **Jordi Sarsaneda**; sota la ja esmentada direcció d'**Ariel Garcia Valdés**, treballaran **Enric Arredondo**, **Mingo Rafols**, **Rosa Novell** i **Lluïsa Castell**.

Brevetat

Conseqüència de l'augment de companyies participants en aquesta edició, ha estat la disminució dels dies que les obres podran mantenir-se en escena i, així, *Calamity Jane* i *Deliri* estaran en cartell tres i quatre dies respectivament.

La primera d'elles és una producció de **GAT Companyia Teatral**, de l'Hospitalet, i que s'ha realitzat conjuntament amb la companyia **A Barraca**, de Lisboa, un grup que va assolir un cert ressò en edicions del Festival Internacional de Sitges, uns anys enrere. L'obra, un monòleg per a una sola actriu, va ser escrita per **Maria do Céu Guerra**, que la va interpretar, sota la direcció de **Helder Costa**, fundador d'**A Barraca**.

Vicky Pena serà l'actriu que portarà aquesta obra a escena a Catalunya, dirigida pel mateix **Helder Costa**, i amb la versió catalana del text feta per **Joan Casas**. La mateixa **Vicky Pena** ens explicava que *Calamity Jane*, «més que un monòleg, és un diàleg entre aquesta dona, famosa al llegendari *Far West*, i la seva filla. El text es va escriure a partir de les veritables cartes que escrivia a la seva filla, més les dades biogràfiques que se'n tenen».

Per a **Vicky Pena**, aquest és el retorn als escenaris després de treballar al cinema en *Dragon Rapide*, on interpretava la dona del General Franco; *Werther*, de **Pilar Miró**; *La casa de Bernarda Alba*, de **Mario Camus**, i *Las pistolas*, de **Félix Rotaeta**, encara pendent d'estrena.

Deliri és l'obra que ha representat el salt de **Glòria Rognoni**, ajudant de direcció d'**Albert Boadella** en els Joglars, al camp de la direcció. Junt amb l'actriu **Teresa Calafell**, membre del **Teatre de La Claca**, amb qui havia treballat en l'espectacle *Mori el Merma*, **Glòria Rognoni** ens explica com «tenia ganes de dirigir una cosa jo, i tenia una idea per a una sola actriu. Era una idea molt simple, i la vàrem treballar a l'estil dels espectacles dels Joglars, improvisant a l'estudi d'assaig, enregistrant amb vídeo i treballant sobre el que anava sortint». *Deliri* també es planteja més com un diàleg que com a monòleg, i la seva protagonista és una dona vital, extravagant, al límit de ser titlada de boja.

L'obra, com els espectacles dels Joglars, ha tingut una pre-estrena a Torrelló, i ha estat presentada oficialment a la Fira de Teatre de Tàrraga. **Glòria**

Rognoni diu que «ara no sé què faré; de moment, el seguiment de l'espectacle, que després del Memorial anirà de gira, i després traduirem l'obra a l'espanyol i la farem a Madrid. Després, ja no sé si tornaré a dirigir, a treballar amb els Joglars...»

Si la temporada passada el Mercat de les Flors va acollir la presència de **Tadeusz Kantor**, en aquesta el Memorial ens portarà al que ha estat considerat el seu més directe successor: **Janusz Wisniewski**. Autor, director i escenògraf, dels dies 15 al 18 presentarà al Romea *La fi d'Europa*, una producció de l'any 83 amb què ha recorregut tot el continent del qual pronostica la mort. L'obra, amb un repartiment de més de quaranta actors, i amb un argument que gira entorn de la idea d'Amèrica com a «terra promesa», ofereix una visió pessimista de la destrucció d'Europa, no com a continent sinó com a cultura. **Wisniewski** va començar a treballar-hi arran la declaració de la llei marcial a Polònia el 1981 i, tant en aquesta obra com en altres de la seva producció, empra la Bíblia com a punt de suport i com a eina política. El text de *La fi d'Europa* ve encapçalat per cites de l'Apocalipsi, les cartes i el llibre dels Psalms.

La dansa arribarà al Romea amb *Utt*, de la companyia japonesa **Ariadone**, amb **Carlotta Ikeda** com a única ballarina i coreografia de **Ko Murobus-hi**. *Utt* data del 1981 i ha tingut diferents gires europees abans d'arribar a Barcelona. L'espectacle ha sofert moltes modificacions des de l'estrena, però sempre mantenint la mort com a tema central i el color blanc com a element dominant.

Finalment, del 16 d'octubre al 29 de novembre, el Mercat de les Flors acollirà l'estrena absoluta de *La nit*, el nou i esperat espectacle de **Comediants**. Després de la seva participació al *No passa res* televisiu de **La Trinca** i de fer tres representacions especials de *Dimonis* al Poble Espanyol, dins de la programació del Grec, aquest serà un important retrobament del grup de Canet amb el públic de Barcelona. **Comediants** han definit *La nit* com «un espectacle a cavall entre la farsa i el concert i un llibre en forma de lluna plena». *La nit*, com també *Sol, solet*, no serà només un espectacle sinó també un llibre en què **Comediants** i Edicions de l'Eixample treballen acceleradament per presentar-lo, conjuntament amb el muntatge teatral, el proper mes de novembre. □

Del divendres 18 ai dimecres 23 de setembre, tots els dies a les 22'30 h.
A la SOCIETAT CORAL «EL MICALET» c/ Guillem de Castro, 75. Tel. 332 07 86

AL TALL I MULUK EL HWA

Xarg-al-Andalus

